

สุขภาพ ทางเพศ

เด็กผู้หญิง

วันสุขภาพผู้หญิงสากล 28 พฤษภาคม

- 5 เรื่องที่สาวรุ่นอยากรู้
- หลักสูตรเพศ (หลากหลาย) ศึกษา
- “ความเชื่อ” กับ “เฝื่อนพรหมจรรย์”

คุยกับ สคส.

เรื่องเพศ กับ เด็กผู้หญิง

วันที่ 28 พฤษภาคม นานาชาติถือเป็นวันแห่งปฏิบัติการเพื่อสุขภาพผู้หญิง ประเด็นสำคัญที่ผลักดัน อาทิ การเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ การคุมกำเนิด รวมถึงการยุติตั้งครรภ์ที่ถูกต้องกฎหมายและปลอดภัย ผู้หญิงกับเอชไอวี/เอดส์ สิทธิด้านสุขภาพทางเพศของเด็กผู้หญิง เป็นต้น

สคส.ใช้โอกาสนี้ หยิบยกประเด็นสุขภาพทางเพศของเด็กผู้หญิงมานำเสนอ ด้วยเหตุที่เด็กผู้หญิงนับเป็นหนึ่งในกลุ่มที่สังคมตัดสินว่า ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศมากที่สุด ซึ่งกลายเป็นการปิดประตูการเรียนรู้ และปิดกั้นสิทธิที่คนกลุ่มนี้จะดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและเป็นปกติสุข เพราะการใช้ชีวิตด้วยความไม่รู้ ขาดทักษะการประเมินและจัดการสถานการณ์ ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่กระตุ่นเร้ารอบด้าน ผลที่ติดตามมาคือ สถิติการตั้งครรภ์ไม่พร้อม การติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่พุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซ้ำเติมด้วยคำประณามว่า ไม่รู้จักรักและดูแลตัวเอง

จากประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพทางเพศ ตลอดจนการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบกับกิจกรรมสนทนากลุ่มย่อยที่จัดขึ้นเฉพาะสำหรับเด็กผู้หญิงในช่วงวัย 11-15 ปี ข้อมูลที่ได้รับยืนยันตรงกันว่า แท้ที่จริงแล้ว เด็กผู้หญิงทุกคนมีพื้นฐานความต้องการข้อมูลความรู้ พร้อมด้วยศักยภาพของคนรุ่นใหม่ พวกเขามีความมั่นใจ มีความสามารถในการใช้เหตุผล กล้าคิด และกล้าแสดงออก ดังนั้น หากได้รับการเสริมสร้างทัศนคติและทักษะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูล และบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ พวกเขาจะสามารถดูแลและปกป้องตนเองได้เป็นอย่างดี

การจัดทำจดหมายข่าวเล่มที่ 3 ในประเด็น “สุขภาพทางเพศเด็กผู้หญิง” ครั้งนี้ สคส.มุ่งหวังให้เป็นการสื่อสารถึงกลุ่มผู้อ่าน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กให้เกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพและความสามารถของเด็กผู้หญิง ว่าพวกเขาพร้อมที่จะพัฒนาและรับผิดชอบต่อนาคตของตนเองอย่างเต็มที่ ขอเพียงได้รับโอกาส ความเข้าใจ และการชี้แนะที่เชื่อมั่นในศักยภาพของเด็ก โดยปราศจากอคติ คนกลุ่มนี้จะสามารถเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปได้อย่างแน่นอน ◀

บรรณาธิการบริหาร จิตติมา ภาณุเดชะ
บรรณาธิการ รัชดา ธราภาค
กองบรรณาธิการ จารุพรรณ สิริสมบูรณ์
ที่ปรึกษา-สนับสนุน สุมาลี ไตทอง, ปิยะภา เมืองแมน, เรืองพันธ์ สฤษฏ์ศรี, จันทิมา ตรีเลิศ, ปัทมาพร พูนมิตรทรัพย์, อัญชลี ศรีบุญเรือง, รัชนิราวรรณ นิรมิตร, นันทิยา คาทาลี
ศิลปกรรม ทวีศักดิ์ อูระนันท์
ภาพปก NaHa Studio

มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.)
 เลขที่ 86/58 โครงการวิชน สมาร์ท ซิตี
 ถนนนครอินทร์ ตำบลตลาดขวัญ
 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
<http://www.whaf.or.th/> อีเมล whafbook@gmail.com
โดย แผนงานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ต่อจากหน้า 1

สอง ‘เช็กลิสต์’

ทำไมคนถึงชอบจับกัน? ไม่ถอดเสื้อผ้าจะท้องไหม? ทำยังไงจะไม่ท้องในวัยเด็ก? ฯลฯ

เหล่านี้คือคำถามจากเด็กผู้หญิงวัย 11-15 ปี ที่ผู้ปกครองยืนยันตรงกันว่า ลูกหลานยังเล็ก และไม่สนใจเรื่องเพศ

ถามได้-ตอบตรง

มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) จัดสนทนากลุ่มย่อย ชักชวนเด็กผู้หญิงธรรมดาๆ จำนวน 12 คน ให้มาร่วมกิจกรรมตลอด 1 วันเต็ม

เริ่มจากการใช้กิจกรรมสนทนาก่อนเพื่อให้เด็กได้รู้จักคุ้นเคยกัน จากนั้นแบ่ง 3 กลุ่มย่อยตามช่วงวัย ประถมปลาย-มัธยมต้น-มัธยมปลาย ให้ทุกคนช่วยกันวาดรูปร่างกายเด็กผู้หญิงในช่วงวัยเดียวกับกลุ่มของตน แล้วอธิบายว่าเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นบ้าง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ

กระบวนการชักชวนให้เด็กๆ ได้คิดทบทวนถึงพัฒนาการของตนเองอย่างรอบด้าน รวมถึงระบบอนามัยเจริญพันธุ์ในแต่ละช่วงวัย พร้อมสอดแทรกมุมมองเรื่องเพศ เพื่อให้เด็กๆ รู้สึกคุ้นเคย และลดความเขินอาย กล้าที่จะพูดคุยเรื่องเพศให้เป็นปกติธรรมดาเช่นเดียวกับเรื่องอื่นๆ ที่พวกเขาต้องเรียนรู้ในชีวิต

นอกจากพัฒนาการทางเพศเชิงกายภาพ สิ่งผู้ใหญ่มักหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึง คือเรื่องอารมณ์ความรู้สึก ทั้งที่เรื่องเหล่านี้สามารถอธิบายให้เด็กๆ รับรู้ได้ว่า อารมณ์ทางเพศเกิดขึ้นได้อย่างไร ส่งผลอย่างไร แล้วเด็กๆ จะหลีกเลี่ยง หรือรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างไร รวมทั้งชี้ให้เด็กๆ เข้าใจถึงความห่วงใยของผู้ใหญ่ ว่ามีเหตุผลที่เกี่ยวกับการเติบโตเป็นวัยรุ่นของเด็กๆ อย่างไรบ้าง

อยากรู้ แต่ไม่ถาม

ในช่วงระดมคำถาม กระบวนการให้เด็กแต่ละคนเขียนสิ่งที่อยากรู้เรื่องเพศใส่กระดาษ แล้วพับใส่ตะกร้าเพื่อจะหยิบมาตอบ โดยไม่รู้ว่าคำถามไหนเป็นของใคร เด็กหลายคน (โดยเฉพาะผู้เข้าร่วมรุ่นเล็ก) เขียนคำถามส่งเข้าตะกร้าอย่างไม่หยุดยั้ง นำมาซึ่งคำถามร้อยแปดพันประการดังที่ยกตัวอย่างมาตอนต้น

“คำถามพวกนี้ ปกติเราถามใครได้บ้าง?” ที่กระบวนการถามเด็กส่วนใหญ่ตอบว่า **อินเทอร์เน็ท เพื่อน และ “ไม่ถาม”** แต่น้อยคนที่ตอบว่า พ่อแม่และครู

น่าสนใจว่า เมื่อถามถึงความน่าเชื่อถือของแต่ละแหล่งข้อมูลเด็กๆ ช่วยกันให้คะแนนความน่าเชื่อถือของอินเทอร์เน็ท และเพื่อนแค่ 0-4 จากคะแนนเต็ม 10 ส่วนพ่อแม่และครู คะแนนอยู่ที่ 6-10 ทั้งที่ทุกคนรู้ว่า พ่อแม่และครูจะให้คำตอบที่ถูกต้องได้มากที่สุด แต่ไม่ถาม ..ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น?

สาววัยฟรี-กัน

“เป็นเรื่องส่วนตัว” “กลัว” “ไม่กล้า” “เป็นเรื่องที่เด็กไม่ควรรู้” “เวลามีบทกอดจูบ พ่อแม่ไม่ให้ดู พ่อแม่บอกว่าไม่ดี ถ้าเห็นว่าเราสนใจก็อาจจะถูกดู” ฯลฯ เป็นคำตอบของเด็กๆ

“ถ้าไม่ถาม แล้วเรารู้สึกอย่างไร ทำอย่างไร” พี่กระบวนการถามต่อเด็กๆ ตอบว่า อึดอัด, กังวล, สับสน, สงสัยต่อไป, ไม่รู้จะทำยังไง, ไปถามในกะตู้, ถามเพื่อน ฯลฯ

‘ไว้ใจ’ ลู ‘เปิดใจ’

ชัดเจนว่า ความสงสัยไม่สิ้นสุดของเด็ก จำเป็นต้องได้รับคำตอบที่ถูกต้องเหมาะสม ก่อนที่พวกเขาจะหันไปพึ่งพาแหล่งข้อมูลที่อาจสร้างความเข้าใจผิดพลาดคลาดเคลื่อน หรือต้องจมอยู่กับความไม่รู้ ที่มีแต่จะนำไปสู่ปัญหาที่ยากจนเกินแก้ไขในภายหลัง

“สำคัญที่สุดคือความไว้ใจ” **ปรียาภมล น้อยกร** กระบวนการงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ ซึ่งถึงกฎแฉดดอกไม้ที่จะไขประตูต้อนรับคำถามและข้อสงสัยเรื่องเพศรอยแปดพันประการจากเด็กสู่ผู้ใหญ่

แต่ผู้ใหญ่จะสร้าง “ความไว้ใจใจ” ให้เกิดขึ้นได้อย่างไร? **หนึ่ง**) ในชีวิตประจำวัน เมื่อเด็กๆ ทำผิดพลาด ผู้ใหญ่ดูว่าตำหนิทุกครั้ง ย่อมส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน **สอง**) มุมมองเรื่องเพศเด็กเฝ้ามองพ่อแม่ผู้ปกครองว่าคิดเห็น และยอมรับเรื่องเพศอย่างไร เขาสามารถจะพูดคุยสอบถามได้หรือไม่

“ถ้าเด็กไม่เข้ามา ผู้ใหญ่ต้องหาโอกาส ต้องเปิดตัวเองที่จะแสดงความคิดเห็น หรือชวนเด็กคุย แต่ถ้าเห็นว่าเด็กรู้สึกไม่สะดวกที่จะคุย ต้องหยุด ไม่อย่างนั้นเขาจะรู้สึกว่าการคุย” ปรียาภมลแนะ

ไม่ว่าผู้ใหญ่จะมีความเชื่ออย่างไร แต่ความเชื่อนั้น ต้องไม่ปิดกั้น โอกาสการเรียนรู้ของเด็ก

ส่วนข้อมูลและคำตอบที่จะให้กับเด็กๆ นั้น ต้องอยู่บนพื้นฐานสำคัญ ได้แก่

ข้อมูลที่เป็นจริง โดยใช้ภาษาและอธิบายความลึกซึ้งของข้อมูลอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก

ท่าที ต้องไม่เขินอาย โกรธ ขำ ฯลฯ หรือทำให้เด็กรู้สึกว่าการถามคำถามเรื่องที่ไม่ธรรมดา

จริงใจ ถ้าผู้ใหญ่มีข้อมูลไม่เพียงพอ หรือรู้สึกว่าไม่พร้อมที่จะพูดคุย ควรบอกเด็กตรงๆ และอาจขอเวลาในการหาข้อมูล หรือขอเวลาตั้งตัว หรือใช้วิธีถามกลับว่าเด็กกำลังรู้สึกอย่างไร

สิ่งที่ทำให้เรื่องเพศคุยไม่ได้ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก ก็คือ “ค่านิยม” โดยเฉพาะเมื่อผู้ใหญ่คิดว่า เด็กไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศ ไม่ใช่วัยที่ควรจะมีเพศสัมพันธ์

“ไม่ว่าผู้ใหญ่จะมีความเชื่ออย่างไร แต่ความเชื่อนั้น ต้องไม่ปิดกั้นโอกาสการเรียนรู้ของเด็ก ถึงจะเชื่อว่า ไม่ควรซิงสูงก่อนห้าม หรือควรยับยั้งชั่งใจ แต่เด็กต้องมีความรู้ความเข้าใจ เขาจึงจะยับยั้งชั่งใจจัดการตัวเองและสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม” ปรียาภมล กล่าวในตอนท้าย

ชวนคุย ชวนคิด

ภูมิรู้เรื่องเพศ ของสาวต่างรุ่น

สังคมพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีข่าวสาร ลงมาดูกันว่า สาววัยรุ่นที่เติบโตในยุคสมัยที่แตกต่างกัน พวกเขาเข้าถึงความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศที่เหมือน หรือแตกต่างกันหรือไม่ และความรู้/ไม่รู้เหล่านั้น ส่งผลอย่างไรต่อการใช้ชีวิตของพวกเขาเหล่านั้น

ดาริน คล่องอักษร, บรรณาธิการข่าว

“ตกใจตอนเริ่มมีหน้าอก ไม่รู้ว่าต้องใส่เสื้อในแบบไหน รู้ว่าจะมีประจำเดือน แต่ไม่รู้ว่าจะปวดท้องมากกๆ แล้วต้องทำอะไร หลักสูตรน่าจะสอนละเอียดกว่านี้ เด็กจะได้เตรียมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้”

พาโชค เดชกำแหง, นักเรียน

“ตอนเริ่มมีอาการทางเพศ แล้วมีน้ำหล่อลื่นออกมา ตกใจมาก ลองหาข้อมูลถึงรู้ว่าเป็นเรื่องปกติ ถ้ามีการสอนให้เราเตรียมตัวตั้งแต่ก่อนวัยรุ่นคงช่วยให้เราไม่ตกใจและดูแลตัวเองได้ดีกว่านี้”

ชัชวราภรณ์ ปัญญาพยัตจาดิ, อาชีพอิสระ

“สมัยเรียนมัธยม อาจารย์มีความสัมพันธ์กับรุ่นพี่จนรุ่นพี่ท้อง โดนให้ออก แต่อาจารย์ยังสอนปกติ คิดดูแล้ว ตอนนั้นพวกเราไม่รู้วิธีดูแลตัวเองในเรื่องทางเพศ ทำให้เสี่ยงที่จะถูกเอาเปรียบได้ง่าย”

หมวยอุ หนันตา, เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน

“ตอนเด็ก บางครั้งมีประจำเดือนแล้วปวดท้องมาก แต่ไม่รู้สาเหตุ และควรทำอะไร เด็กบนดอยสมัยนั้นไม่มีข้อมูล เด็กยุคใหม่เข้าถึงข้อมูลง่ายขึ้น แต่ไม่เห็นความสำคัญ และไม่กล้าถาม ทำให้ไม่มีความรู้ที่จะดูแลตัวเอง”

กาญจนา วิจิตรบูรพา, นักศึกษา

“ตกใจตอนมีประจำเดือน และไม่รู้ว่าเป็นคนเราพอมีประจำเดือนก็ท้องได้ ตกใจยิ่งกว่าตอนเพื่อนท้องเราเป็นเด็กช่วยเพื่อนไม่ได้ เลยคิดว่า ควรสอนเรื่องพวกนี้ตั้งแต่เด็ก เราจะได้รู้จักป้องกันตัวเองและแก้ไขปัญหาได้”

จิราพร คำภัพันธ์, พนักงานของรัฐ

“ตอน ม.ต้น นัดเพื่อนผู้หญิงมาดูหนังไปที่บ้านกันบ่อยมาก โดยขาดความรู้เท่าทัน บางคนอยากรู้ยากลองทั้งที่ไม่รู้วิธีป้องกันตัวเอง ทำให้มีเพื่อนที่ดูหนังด้วยกันท้องถึง 2 คน ต้องหยุดเรียน ทั้งที่เพื่อนมีฐานะดี ครอบครัวดี อนาคตน่าจะไปได้ไกลกว่านี้”

ภายหลังผ่านกระบวนการร่างและจัดทำร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ... แล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม ที่ผ่านมากฎหมายฉบับดังกล่าวได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับใช้ พ.ร.บ.ฉบับดังกล่าว ประกอบด้วย

3 หมวด 24 มาตราสาระสำคัญได้แก่การกำหนดหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านกลไกระดับชาติ ได้แก่ คณะกรรมการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยรัฐมนตรี 7 กระทรวง และปลัด กทม. ผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวแทนจากสภาเด็กฯ โดยมีอธิบดีกรมอนามัยทำหน้าที่เลขานุการ

ในมาตราที่ 5-10 กำหนดหน่วยงานการป้องกันและช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ ประกอบด้วย สถานศึกษา สถานบริการสาธารณสุข สถานประกอบกิจการ และหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อให้วัยรุ่นได้รับสิทธิตาม พ.ร.บ.กำหนด

เร่งกฎกระทรวงรับ พ.ร.บ. ก้องวัยรุ่น

นพ.กิตติพงษ์ แซ่เจ็ง ผู้อำนวยการเจริณพันธ์ุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ให้สัมภาษณ์ในรายการ “พิภพเพศ” ทางสถานีวิทยุออนไลน์ไทยพีบีเอสว่า ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา หลายหน่วยงานมีความตื่นตัวและดำเนินการกิจดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การมีพระราชบัญญัติฉบับนี้จะส่งเสริมการทำงานของทุกหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

“เจตคติของสังคมเปลี่ยนจากอดีต ทุกภาคส่วนเผชิญปัญหาและดำเนินงานร่วมกันจนเกิดความเข้าใจต่อสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่ชัดเจนขึ้น เชื่อว่า กฎหมายฉบับนี้จะสร้างความตื่นตัวให้ทุกฝ่ายในการส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้เพื่อป้องกันตัวเอง และถ้าบังเอิญพลาดพลั้ง ก็มีระบบช่วยเหลือส่งต่อที่เหมาะสม มั่นใจว่าจะช่วยให้ปัญหาการทำแท้งผิดกฎหมายและทิ้งเด็กกลดลงอย่างแน่นอน”

ทั้งนี้ พ.ร.บ.ฉบับดังกล่าวจะมีผลในทางปฏิบัติ ต่อเมื่อมีการออกกฎกระทรวงเพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานตามกำหนด และในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 เมษายน ที่ผ่านมานายกรัฐมนตรีสั่งการให้ทุกส่วนราชการเร่งดำเนินการออกกฎหมายลูกบทให้แล้วเสร็จภายใน 3-6 เดือน โดยหวังให้กฎหมายที่บังคับใช้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ◀

คลินิกห้วยราช ต้นแบบ ‘บริการเป็นมิตรกับวัยรุ่น’

“วัยรุ่นส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องเพศ ทั้งเรื่องการคุมกำเนิด การป้องกันทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และปัญหาท้องไม่พร้อม แล้วพวกเขาก็เข้าถึงบริการสุขภาพที่ปลอดภัยและเป็นมิตร”

วิจิตรา วาลีประโคน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คลินิกวัยรุ่นห้วยราช โรงพยาบาลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เล่าถึงคลินิกวัยรุ่นห้วยราชว่า มีจุดเริ่มต้นจากการรับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างแท้จริง

การเปิดตัวคลินิกวัยรุ่น ในระยะแรก มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยนำทีมไปตามโรงเรียน ชุมชน เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข เครือข่ายท้องถิ่น เครือข่ายร้านขายยา แม้กระทั่งร้านอินเทอร์เน็ตก็มีการเชื่อมการทำงานร่วมกัน โดยการแจกนามบัตรติดต่อคลินิกวัยรุ่น เบอร์โทรสายด่วน และเพิ่มช่องทางการติดต่อผ่านเฟซบุ๊ก ไลน์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น

ยึด ‘4 Safe’ บริการวัยรุ่น

ปัจจุบันมีกลุ่มเป้าหมายรู้จักคลินิกและเข้าถึงบริการมากขึ้น ทางคลินิกจึงมีการจัดทำแผนขยายการดำเนินงานเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยใช้ชื่อเล่นว่าแผน “4 เซฟ” เซฟแรกได้แก่

Safe virgin, Safe sex โดยทำงานกับเครือข่ายโรงเรียนมัธยมต้นแบบ เพื่อให้บริการคุมกำเนิด และส่งเสริมการเข้าถึงถุงยางอนามัย **Safe Mom** ดูแลวัยรุ่นตั้งครรภ์ให้ปลอดภัย และ **Safe abortion** เน้นให้วัยรุ่นที่ท้องไม่พร้อมมีทางเลือก รวมทั้งได้รับบริการที่ปลอดภัยและลดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คลินิกวัยรุ่นห้วยราช ยอมรับว่า ภารกิจที่ค่อนข้างงานต้องมีความมุ่งมั่นและอดทนอย่างมากต่อแรงเสียดทานจากรอบด้าน ก็คืองานบริการยุติตั้งครรภ์ “โชคดีที่ผู้บริหารสนับสนุนการทำงานเรื่องนี้ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่”

บริการที่เป็นมิตรวัยรุ่นเข้าถึงอย่างไวไว

ในส่วนการบริการ วิจิตราเล่าว่า เมื่อวัยรุ่นหนึ่งคนประสบปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ช่องทางแรกที่พวกเขาจะเลือกใช้บริการคือ “สายด่วน” ก่อนเข้าสู่กระบวนการปรึกษาทางเลือก ซึ่งหมายถึงบริการปรึกษาสำหรับผู้ประสบปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยความเข้าใจ ไม่ตีตราตัดสิน และให้ข้อมูลทางเลือกเพื่อให้พวกเขาได้ตัดสินใจเลือกทางออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาของตนเองมากที่สุด

กรณีวัยรุ่นที่ประสบปัญหาตัดสินใจท้องต่อ คลินิกจะดูแลให้มีการฝากและดูแลครรภ์อย่างต่อเนื่อง แต่หากผู้ใช้บริการไม่ต้องการเปิดเผยตนเอง หรือไม่พร้อมจะให้ครอบครัวรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งไม่มีที่พักอาศัย เจ้าหน้าที่จะประสานส่งต่อไปยังบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ผู้ประสบปัญหาที่มีที่พักปลอดภัยในระหว่างรอคลอด หากจำเป็นต้องเลือกวิธียุติการตั้งครรภ์ และวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้ปกครองต้องเซ็นรับทราบก่อนจะพบแพทย์เพื่อตรวจเช็คและประเมินครรภ์ เพื่อให้บริการได้อย่างเหมาะสมในลำดับต่อไป

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คลินิกวัยรุ่นห้วยราช ฝากถึงผู้ปฏิบัติงานว่า บริการเป็นมิตรกับวัยรุ่นที่มีประสิทธิภาพจะลดความเสี่ยงที่วัยรุ่นจะหันไปพึ่งบริการสุขภาพผิดกฎหมาย หรือหาทางออกไม่เหมาะสม แต่กลับจะช่วยให้พวกเขาสามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤติ และกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ เพื่อพัฒนาตนเองตลอดจนชุมชนและสังคมต่อไป ◀

เวิร์กชอป: สคส. ร่วมกับกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภในวัยรุ่นระดับจังหวัด ใน

7 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทีมงาน และร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภในวัยรุ่นระดับจังหวัด

ค่ายเยาวชน: สคส. รับผิดชอบเป็นวิทยากรหัวข้อ “สุขภาวะทางเพศในมิติวัฒนธรรมสำหรับเยาวชน” ในกิจกรรมค่ายเยาวชนอาสาสมัคร เพื่าระวังทางวัฒนธรรม รุ่น 15 จัดโดยสำนักเพื่าระวังทางวัฒนธรรม สำนักปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ที่จังหวัดเพชรบุรี

ความเคลื่อนไหว สคส.

จัดบูธ: สคส. ร่วมจัดบูธนิทรรศการให้ข้อมูลความรู้เรื่องสุขภาวะทางเพศ ในงานเปิดโครงการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภในวัยรุ่นพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Bangkok for Teen: B4T) โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่โรงพยาบาลตากสิน

บรรยาย: สคส. โดยแผนงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ รับผิดชอบเป็นวิทยากรหัวข้อ “ท้องก่อนวัย” ในวิชาพลเมืองไทย พลเมืองโลก เพื่อสร้างความเข้าใจปัญหาดังครรภไม่พร้อม รวมทั้งแนวทางการป้องกันและแก้ไขเมื่อประสบปัญหา ให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

สนับสนุนสื่อ: สคส. สนับสนุนเนื้อหาข้อมูลและสื่อความรู้เรื่องการสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศให้กับอาสาสมัครจาก มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอส.) เพื่อการจัดงานนิทรรศการ “ปล่อยปีก: ธรรมชาติสร้างปีก ปีกสร้างเสรีภาพ เสรีภาพสร้างชีวิต” ที่หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ต่างประเทศ

สหรัฐ “ท้องวัยรุ่น” ต่ำสุดใน 20 ปี

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค หรือซีดีซี ของสหรัฐฯ เปิดเผยว่า อัตราเด็กแรกเกิดจากแม่วัยรุ่นในสหรัฐฯ ในปีนี้ ต่ำที่สุดในรอบ 20 ปี โดยลดลงจากเมื่อปี 1991 ถึงร้อยละ 61 คือจากแม่วัยรุ่น 61.2 รายต่อวัยรุ่นหญิง 1,000 ราย เหลือเพียง 24.2 รายต่อ 1,000 ราย อย่างไรก็ตาม ประชากรผิวดำและเชื้อสายละติน ยังคงเป็นกลุ่มที่มีอัตราแม่วัยรุ่นสูง แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

หมู่บ้านโปรแท่เที่ยวโลกปี

นักวิจัยจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ ระบุว่า ปัจจุบัน วัยรุ่นชายชาวลิงคโปร์ อายุระหว่าง 16-19 ปี มากกว่า 2 ใน 5 ราย ช้อบริการทางเพศจากผู้หญิงผ่านทางเว็บไซต์ค่าบริการออนไลน์ เนื่องจากถูกเพื่อนชักชวน และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ในจำนวนนี้มากกว่าร้อยละ 30 ไม่ใช่ถูกยงอนามยขณะมีเพศสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ และร้อยละ 42 ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กองทุนเพื่อวัยรุ่นเกย์ไร้บ้าน

ซินดี ลอว์เบอร์ ศิลปินเพลงป๊อปชื่อดัง ประกาศตั้งกองทุน “True Colors Fund” ซึ่งได้ชื่อมาจากชื่อเพลงดังของตัวเองในยุค 80 เน้นให้ความช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งถูกพ่อแม่ไล่ออกจากบ้าน และไม่มีที่อยู่อาศัย จำนวนมากกว่า 7 แสนรายทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา กองทุนมีการทำงานทั้งในระดับชุมชน เชิงนโยบาย งานวิจัย และรณรงค์ประชาสัมพันธ์

5 เรื่องที่ ‘สาวรุ่น’ อยากรู้

ประสบการณ์คนทำงานสู่ข้อควรรู้และนำไปปฏิบัติ

จากประสบการณ์ขับเคลื่อนงานสุขภาวะทางเพศกับเด็กและเยาวชน พบข้อมูลน่าสนใจซึ่งสะท้อนชัดเจนว่า วัยรุ่นหญิงในช่วงวัยนี้มีข้อสงสัยมากมายที่ต้องการคำตอบ เพื่อที่พวกเขาจะสามารถเติบโตได้อย่างปลอดภัย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากผู้ใหญ่เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม

1. **อยากรู้.. เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย** สิ่งที่สาวๆ หลายคนอยากรู้เป็นอันดับต้นๆ คือเรื่องวิธีการคุมกำเนิด ว่าวิธีไหนดีอย่างไร จะใช้แต่ละวิธีให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร รวมทั้งผลข้างเคียง
2. **อยากรู้.. เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์** สาวรุ่นยังคงอยากรู้วิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หากติดเชื้อแล้ว อาการจะเป็นอย่างไร รวมถึงการป้องกันและเยียวยารักษา
3. **อยากรู้.. เรื่องช่องทางการปรึกษาทางเลือก** หากเผชิญปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม หรือติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สาวรุ่นก็อยากรู้แหล่งให้คำปรึกษาและบริการที่เป็นมิตรสำหรับพวกเขา
4. **อยากรู้.. เรื่องการดูแลสุขภาพทางเพศเบื้องต้น** อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น วิธีใช้ผ้าอนามัย เพื่อที่พวกเขาจะได้ไม่ตกใจ และสามารถรับมือได้อย่างเหมาะสม

5. **อยากรู้.. เรื่องการสร้างคุณค่าในตัวเอง** ถือเป็นทัศนคติและทักษะที่สำคัญ และจะเป็นพื้นฐานในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ด้วยความมั่นใจทางจิตใจ รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

เห็นได้ชัดว่า สาวๆ วัยนี้มีความสนใจที่จะดูแลและป้องกันตัวเองให้ปลอดภัย แต่สิ่งที่ขาดคือช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลและคำปรึกษาที่ถูกต้องเหมาะสม อุปสรรคสำคัญมาจากทัศนคติของผู้ใหญ่ที่มักคิดว่า วัยรุ่นหญิงไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศ การใช้ชีวิตท่ามกลางความไม่รู้จึงกลายเป็นความเสี่ยง และเมื่อเกิดปัญหา พวกเขา กลับต้องแบกรับคำดูแคลนว่า ไม่รู้จักรักและดูแลตัวเอง

ผู้ใหญ่ที่เปิดใจรับฟัง ด้วยท่าทีที่เป็นมิตร และให้ข้อมูลคำแนะนำอย่างเหมาะสม จึงมีส่วนอย่างสำคัญในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน เพื่อที่พวกเขาจะเติบโตอย่างมีความสุข ปลอดภัย ◀

ที่มา: กลุ่มคนวัยใส

ส่องเช็ทซ์รอบโลก

หลักสูตรเพศ (หลากหลาย) ศึกษา

“ผมคิดว่าครูมากกว่าครึ่งในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไม่รู้จะสอนเรื่องความหลากหลายทางเพศอย่างไร” ริชาร์ด คาร์นส อาจารย์ใหญ่ Brighton College ประเทศอังกฤษ กล่าวกับสำนักข่าวอินดิเพนเดนท์ และระบุว่านี่เป็นปัญหาสำคัญของหลักสูตรเพศศึกษาในอังกฤษขณะนี้

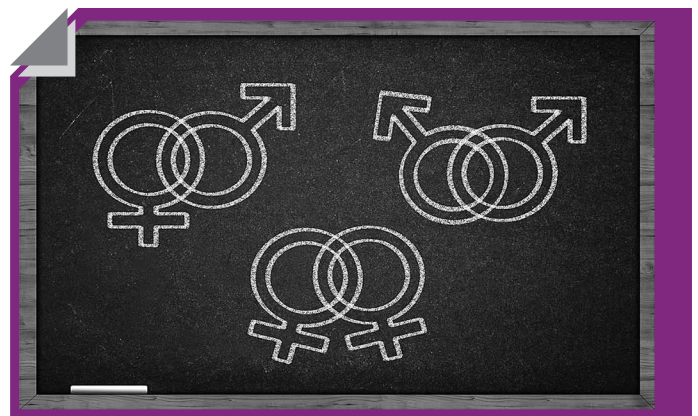
รายงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮมและเซฟฟีลด์ ระบุว่าครูในอังกฤษมักสอนเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง แต่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ

จากสถิติของรัฐบาลอังกฤษ เมื่อปี 2015 พบว่า มีวัยรุ่นมากกว่า 900,000 คนในประเทศที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน และผลที่ตามมาจากการไม่มีหลักสูตรเพศศึกษาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ ก็คือกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ขาดข้อมูลความรู้ที่เพียงพอที่จะดูแลตนเองอย่างเหมาะสม

องค์กร National AIDS Trust ระบุว่า ปัจจุบัน มีวัยรุ่นเกย์จำนวนมากที่มีความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์และเชื้อเอชไอวีแบบผิดๆ และไม่รู้จักยาต้านไวรัสฉุกเฉิน (ยาเพิร์ท)

ซาทัวร์ สตาร์ดัสต์ นักการเมืองสังกัดพรรค Australian Sex Party ของออสเตรเลีย ผู้เปิดเผยตนเองว่าเป็นเลสเบี้ยน และสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศ แบ่งปันประสบการณ์เมื่อครั้งเป็นวัยรุ่นว่า เพศศึกษาที่เธอเรียนมาไม่ได้สอนว่ามีผู้หญิงกับผู้ชายมีเช็ทซ์กันอย่างไร รวมถึงการใช้ถุงยางอนามัยกับเช็ทซ์ทอย แผ่นยางอนามัยสำหรับออร์รัลเช็ทซ์ และการทำความสะอาดอุปกรณ์

Journal of Adolescent Health สืบหาข้อมูลของวัยรุ่นหญิงรักหญิง พบว่ามีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อโรคมากกว่าวัยรุ่นกลุ่มอื่น เพราะมักเชื่อว่า เมื่อไม่ได้มีเช็ทซ์กับผู้ชายทำให้ไม่ติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ขณะที่สถิติพบว่า วัยรุ่นหญิงรักหญิงราว 1 ใน 5 ยังคงมีเช็ทซ์กับผู้ชายโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย

ที่ผ่านมา สหภาพครูของอังกฤษ พยายามลดปัญหาการกีดกันนักเรียนและครูที่มีความหลากหลายทางเพศในโรงเรียน ด้วยการเพิ่มเนื้อหาเรื่องเพศหลากหลายในเชิงบวก และสนับสนุนในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างทัศนคติที่เหมาะสม แต่ถูกแรงต้านจากกลุ่มเคร่งศาสนา โดยอ้างว่าเป็นการบังคับครูบางคนต้องสอนในเรื่องที่ขัดแย้งกับความเชื่อของตน และการสอนเรื่องความหลากหลายทางเพศในเด็กวัยรุ่น อาจเร็วเกินไป และกลายเป็นการกระตุ้นให้เด็กกลายเป็นคนรักเพศเดียวกันได้

ปัจจุบัน แหล่งข้อมูลของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ อยู่ในอินเทอร์เน็ต และหนังสือไป ซึ่งส่วนใหญ่ให้ข้อมูลผิดๆ หากไม่มีครูหรือผู้ปกครองที่สามารถให้คำแนะนำเรื่องเหล่านี้ วัยรุ่นก็จะไม่มีแหล่งข้อมูลเรื่องเพศที่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถมีชีวิตที่รอดปลอดภัยอย่างแน่นอน ◀

สุขกับ เช็ทซ์

หมดยุค

พิสูจน์ ‘ความซิง’

คนทั่วไปเข้าใจว่า สาวพรหมจรรย์ หมายถึงผู้หญิงที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อน และเมื่อมีเช็ทซ์ครั้งแรก ผู้หญิงจะต้องเจ็บปวดและมีเลือดออกเพราะเยื่อพรหมจรรย์ฉีกขาด

ทั้งที่จริงแล้ว ความเชื่อว่า เยื่อพรหมจรรย์เป็นตัวบอกความ “ซิง” ของผู้หญิงเป็นสิ่งที่เชื่อถือไม่ค่อยได้ เพราะเยื่อพรหมจรรย์เป็นเพียงเนื้อเยื่อที่หลงเหลือจากพัฒนาการตัวอ่อนในครรภ์ ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าเยื่อนี้ทำหน้าที่อะไรในร่างกายมนุษย์

เยื่อพรหมจรรย์เป็นเนื้อเยื่อบางๆ อยู่ภายในช่องคลอด มีรูตรงกลางให้ประจำเดือนไหลออกมาได้ตั้งแต่วัยทารก เยื่อนี้จะหนาและเหนียว แต่พอสาวเยื่อจะกว้างและยืดหยุ่นมากขึ้น เยื่อนี้ฉีกขาดได้ง่ายไม่จำเป็นต้องผ่านการออกกำลังกาย การทำกิจกรรมหนักๆ การใช้ผ้าอนามัยแบบสอด การไปหาหมอเพื่อตรวจภายใน การช่วยตัวเอง ผู้หญิงที่มีฮอร์โมนเอสโตรเจนน้อยเยื่อจะบางและขาดง่ายกว่าปกติ

มีผลสำรวจพบว่า ผู้หญิงราวครึ่งหนึ่งไม่มีเลือดออกเมื่อมีเช็ทซ์ครั้งแรก ส่วนคนที่เลือดออกก็อาจเกิดจากความเครียด ประหม่า หรือฝ่ายชายรีบร้อนโดยไม่ได้เล้าโลม เมื่อร่างกายผู้หญิงยังไม่พร้อมทำให้ช่องคลอดแห้ง พอเกิดการเสียดสี จึงมีเลือดออกไม่เกี่ยวกับเยื่อพรหมจรรย์แต่อย่างใด

ในสังคมที่ยึดถือเรื่องเพศของผู้หญิงอย่างเคร่งครัด เลือดออกในคืนแต่งงานเป็นเรื่องใหญ่ หากสามีพบว่าไม่เช็ทซ์แล้วไม่มีเลือดออก เธออาจถูกฆ่าทิ้ง

สำนักข่าวบีบีซีรายงานว่า ปัจจุบัน ธุรกิจคัลยกรรมตกแต่งเยื่อพรหมจรรย์ (Hymenorrhaphy) กำลังได้รับความนิยมจากผู้หญิงในกลุ่มประเทศแถบตะวันออกกลาง โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,000 ยูโร หรือ 77,000 บาท ซึ่งจะช่วยรับประกันว่าต้องเลือดออกขณะมีเช็ทซ์กับสามีอย่างแน่นอน

อีกวิธีซึ่งมีราคาถูกกว่า คือการสั่งซื้อเยื่อพรหมจรรย์เทียมตามร้านค้าออนไลน์ สนนราคาคาอันละ 15 ดอลลาร์ (500 บาท) ลักษณะเป็นเยื่อสังเคราะห์บางๆ ห่อหุ้มของเหลวสีแดง วิธีใช้แค่ใส่เยื่อไว้ในช่องคลอดก่อนมีเช็ทซ์ พอมีเช็ทซ์ เยื่อเทียมก็จะขาดและของเหลวสีแดงก็จะแตกออกมาเพื่อคบบตาฝ่ายชาย

สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป คนเรามีความรู้ความเข้าใจด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพเพิ่มขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า “พรหมจรรย์” และ “ความซิง” จึงกลายเป็นสิ่งไร้สาระไปอย่างยากจะหลีกเลี่ยง ◀

คนทำ (เพราะ)รัก

ปภาดา ทะอาจ

อายุ: 44 ปี
การศึกษา: สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์ทำงาน:
1. งานด้านการสร้างความเข้าใจเรื่องเอชไอวี/ เอดส์
2. งานระบบบริการสุขภาพ
3. งานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์

ปภาดา ทะอาจ

ปภาดา ทะอาจ นักขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ “กลุ่มเคียงริมโขง” อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เริ่มต้นจากการทำงานเป็นแกนนำผู้ติดเชื้อ ทำงานสร้างความเข้าใจเรื่องเอชไอวีเอดส์กับกลุ่มคนตามแนวชายแดนไทย-ลาว กลุ่มชาติพันธุ์ และตำรวจตระเวนชายแดน เกือบ 10 ปี ก่อนจะขยับมาทำงานกับเยาวชน และมองว่าหากจะสร้างให้เยาวชนมีสุขภาพทางเพศที่ปลอดภัย จะทำงานเรื่องเอดส์อย่างเดียวไม่ได้ ต้องทำงานประเด็นสุขภาพทางเพศควบคู่ไปด้วย

ปี 2556 ได้ร่วมงานกับ **แผนงานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)** ด้านวัฒนธรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศกลุ่มชาติพันธุ์และเยาวชน ผ่านกิจกรรมกลุ่มพูดคุยเพื่อเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้เรียนรู้เรื่องเพศ โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติเรื่องเพศให้เป็นเชิงบวก และเชื่อมโยงให้เยาวชนเห็นว่าสุขภาพทางเพศเกี่ยวข้องกับตัวเรา

ปัจจุบัน กลุ่มเคียงริมโขงมี **ศูนย์ Small Smile** ให้เยาวชนได้พูดคุยปรึกษาเรื่องเพศอย่างรอบด้าน จากการทำงานกับกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหญิง พบว่า วัยรุ่นหญิงมีความเข้าใจเรื่องการป้องกันแบบผิดๆ ทำให้ต้องประสบปัญหาสุขภาพทางเพศ ทั้งท้องไม่พร้อม และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

“ถ้าคนรอบตัวเด็กมีมุมมองเชิงลบ จะยิ่งผลักให้เด็กห่างไกลการเข้าถึงข้อมูลความรู้ ผู้ใหญ่ควรเปิดใจ เพื่อให้ลูกหลานของเราดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายได้อย่างเป็นสุขและปลอดภัย” ปภาดา กล่าวทิ้งท้าย ◀

พูดให้ คิด

ถ้าเด็กเชื่อมั่นว่า สิ่งที่เขาพูดหรือถาม จะไม่ถูกดู เขาจะพูดอย่างเต็มที่ ผู้ปกครองหรือครูที่สามารถพูดคุยให้เด็กรู้ว่า เขาจะจัดการกับ **ปัญหาเรื่องเพศ** ที่เขาเจอได้อย่างไร จะช่วยลดความทุกข์ของเด็ก

ครูอ้อย อัมพพร แก้วสมวงศ์ ร.ร.บ้านควนเสม็ด สงขลา
ภาคีสร้างเสริมสุขภาพทางเพศ กลุ่มมานีมานะ

ต้นแบบชุมชน ‘สุขภาพะเพศ’ สำหรับวัยรุ่น

การสร้างชุมชนพื้นที่ต้นแบบปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศ นับเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของมูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) ภายใต้แผนงานสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สมาลี โตกทอง หัวหน้าฝ่ายวิชาการและสนับสนุนเครือข่าย สคส.กล่าวว่า การพัฒนาพื้นที่ชุมชนต้นแบบสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศ มุ่งเน้นการเสริมสร้างทัศนคติเรื่องเพศที่เหมาะสม และประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ภายในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวข้องกับสุขภาพะทางเพศ

ค่ายเยาวชนเรียนรู้เรื่องเพศ ของกลุ่มคนวัยใส จังหวัดเชียงใหม่

“เราสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้มีบทบาทหลักในการปรับมุมมองเรื่องเพศของคนในชุมชน โดยเชื่อมโยงการทำงานกับภาคส่วนต่างๆ ในตำบล เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องมีทัศนคติเรื่องเพศที่เอื้อต่อการทำงานแล้ว ก็จะมาร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละพื้นที่”

ทั้งนี้ แนวคิดหลักในการทำงาน ประกอบด้วย การมองเรื่องเพศในความหมายกว้าง ครอบคลุมเรื่องสุขภาพและการดำเนินชีวิต, การสื่อสารเชิงบวก โดยชี้ให้เห็นประโยชน์ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แทนที่จะข่มขู่หรือบังคับ, ไม่มองผู้ประสบปัญหาเป็น “ตัวปัญหา” แต่พวกเขากำลังเผชิญปัญหา, เรื่องเพศไม่ใช่แค่เรื่องส่วนตัวหรือครอบครัวเพียงอย่างเดียว แต่สมาชิกในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็ก เยาวชน และคนในชุมชน มีชีวิตที่เป็นสุขและปลอดภัย

การทำงานกับครูในโรงเรียนเพื่อให้มีมุมมองและทักษะในการดูแลสุขภาพะทางเพศให้กับนักเรียน การทำงานกับกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงซึ่งมีปัญหาช่องว่างระหว่างคนต่างวัย การทำงานกับคนในชุมชนเพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้สุขภาพะทางเพศสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นต้น

“การทำงานมุ่งสร้างชุมชนต้นแบบที่คนในชุมชนมีความปลอดภัยทางเพศได้จริง โดยสามารถพิสูจน์ผลชีวิตได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการถอดประสบการณ์จากพื้นที่ต้นแบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ซึ่งจะเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับชุมชนแห่งอื่นๆ”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการและสนับสนุนเครือข่าย กล่าวว่า นอกจากการสร้างชุมชนต้นแบบ ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างเพื่อให้ชุมชนแห่งอื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้แล้ว แผนงานฯ ยังมุ่งเน้นการเชื่อมประสานกลไกส่วนราชการ เพื่อที่ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในระดับพื้นที่ จะถูกรวบรวม ส่งเคราะห์ และนำเสนอสู่การผลักดันเชิงยุทธศาสตร์และนโยบายตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศต่อไป

“พลังของชุมชน โดยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้รับการพิสูจน์ในพื้นที่ต้นแบบ ว่าสามารถสร้างให้เกิดรูปแบบการทำงานร่วมกันเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบให้กับเด็กและเยาวชน จะถูกสื่อสารในทุกช่องทางไปยังหน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อสามารถนำไปใช้ยื่นข้อข้อมูลในการกำหนดมาตรการและนโยบายที่จะตอบโต้ความต้องการของสังคมได้อย่างแท้จริง” หัวหน้าฝ่ายวิชาการและสนับสนุนเครือข่าย กล่าวทิ้งท้าย ◀

พื้นที่ต้นแบบนโยบาย

ที่ผ่านมา แผนงานฯ ได้เพื่อนร่วมทางที่มีแนวคิดและแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งคนเหล่านี้สามารถสร้างให้เกิดทีมทำงานในกว่า 10 พื้นที่ปฏิบัติการชุมชนต้นแบบสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศในทุกภูมิภาคของประเทศ โดยแต่ละพื้นที่ที่มีรูปแบบกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของชุมชนที่มีความแตกต่างกันออกไป อาทิ

พลังชุมชน เพื่อเด็ก-เยาวชน

สคส.จัดพิมพ์หนังสือ **“พลังมุมมองเรื่องเพศ เดิมพลังชุมชน ปกป้องเด็ก-เยาวชน”** นำเสนอแนวคิดและแนวทางการทำงานสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศในพื้นที่ปฏิบัติการในชุมชนระดับตำบล พร้อมรวบรวมหลากหลายรูปแบบการทำงานของภาคีสร้างเสริมสุขภาพะทางเพศที่น่าสนใจ จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ อันเป็น

บทพิสูจน์ถึงความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กและเยาวชนดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและเป็นสุข

สนใจสั่งซื้อหนังสือ ติดต่อผ่านอีเมล whafbook@gmail.com หรือสอบถามได้ที่โทรศัพท์ 094 249 2455

สมัครเป็นสมาชิกครอบครัว สคส.

มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) เชิญชวนสมัครเป็นสมาชิกรายปี สิทธิประโยชน์ประกอบด้วย

- **จดหมายข่าว** ราย 3 เดือน รวม 4 ฉบับ
- **ผลิตภัณฑ์ “มดลูกน้อย”** ครบชุด
- **ข่าวสาร** รับแจ้งข่าวกิจกรรมของ สคส.ผ่านทางอีเมล
- **ส่วนลด 20%** สำหรับทุกผลิตภัณฑ์ของ สคส.

ค่าสมัครสมาชิก 200 บาท/ปี โดยโอนเงินมาที่บัญชี มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาประชาชนีเวศน์ 1 บัญชีเลขที่ 280-1-24116-4

สำเนาเอกสารการโอน พร้อมชื่อ-ที่อยู่ สำหรับการจัดส่งจดหมายข่าว สคส.มายังอีเมล

whafbook@gmail.com สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ทางโทรศัพท์ 094 249 2455

